YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
Luontoympäristöosasto
Ylijohtaja Tarja Haaranen
Lainsäädäntöneuvos Erja Werdi

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Taustaa
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettua lakia. Lakiin lisäisiin uusi luku, jossa säädettäisiin vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistämisen tukemisesta. Esitys toteuttaa osaltaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmaa. Esitys on osa vesiensuojelun tehostamisohjelman täytäntöönpanoa.

Valmistelussa on oltu yhteydessä mm. maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijoihin sekä ehdotetun lain että valmisteilla olevan asetuksen osalta.

Lisätalousarviosidonnainen esitys
Esitys liittyy vuoden 2020 lisätalousarvioesitykseen (LTAE annetaan kesäkuun alussa) ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lisätalousarvioehdotukseen sisältyy ympäristöministeriön momentin 35.10.61 muutos, jonka perusteella määrärahaa voitaisiin käyttää ehdotetun lain mukaiseen tukemiseen. Nykyinen kirjaus mahdollistaa määrärahan käytön valtionavustuksiin, muttei tavarana tai palveluna annettavaan tukeen.

Lakiin uusi tukijärjestelmä
Tuki olisi tavaroita ja palveluita. Tuki olisi harkinnanvaraista, käytettävät määrärahat riippuisivat valtion tulo- ja menoarviosta. Tuella mahdollistetaan vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistäminen uudella keskitetyllä tavalla - ja siten osaltaan pyritään vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamiseen.
ELY-keskus toimisi tukiviranomaisena. ELY-keskus voisi siten järjestää tavaroiden ja palvelujen hankinnan keskitetysti. Yleisen ympäristöedun ja kustannustehokkuuden sekä vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi joissain tilanteissa olisi tarpeen, että valtio huolehtisi näistä tehtävistä.

Tukea voitaisiin myöntää luonnollisille henkilöille, yrityksille ja muille yhteisöille sekä julkisyhteisöille edellytysten täyttyessä. Esitykseen sisältyvät säännökset muun muassa EU:n valtiontukeen sovellettavien säädösten noudattamisesta, tuesta, tuen järjestämisestä, tuen hakemisesta ja tuen myöntämisen edellytyksistä ja päätöksestä sekä sopimuksesta. Lisäksi ehdotukseen sisältyvät tuen keskeyttämistä, takaisinperintää ja oikeusturvakeinoja koskevat säännökset.

Tukijärjestelmässä tuesta annettaisiin tukimuotokohtainen valtioneuvoston asetus, jossa säädettäisiin tukimuotokohtaisista tuen edellytyksistä ja muista tarvittavista seikoista. Ehdotettu sääntely mahdollistaa useiden eri tukien antamisen tuen saajalle, jos tukeen osoitetaan määrärahaa valtion tulo- ja menoarviossa.

Maatalousmaan kipsikäsittelyasetus
Hallituksen esitysluonnoksen kanssa lausunnolla on ollut luonnos valtioneuvoston asetukseksi, jossa säädettäisiin maatalousmaan kipsikäsittelystä. Tuki olisi kipsiä ja sisältäisi kipsin toimituksen, varastoinnin ja levityksen maatalousmaalle. Kipsin muokkaus maahan (multaus) jäisi tuen saajan toteutettavaksi. Asetusluonnos on jatkovalmistelussa. Asetusluonnos on tämän päämuistion liitteenä.

Ajankohtaisia tietoja maatalousmaan kipsikäsittelyn toteuttamisen valmistelusta
Varsinais-Suomen ELYn tarkoitus on toimialueellaan aloittaa maatalousmaan kipsikäsittely-tuki loppukesällä 2020, jos tarvittava lainsäädäntö on voimassa. Valmistelevat toimet ovat parhaillaan käynnissä Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa. Toimet on tarkoitus toteuttaa laajassa yhteistyössä.

Liitteet: diat ja luonnokset asetukseksi ja perustelumuistioksi